

Geschiedschrijving of zelffelicitatie?

Universiteitsbibliotheken van Leiden en Groningen geboekstaafd

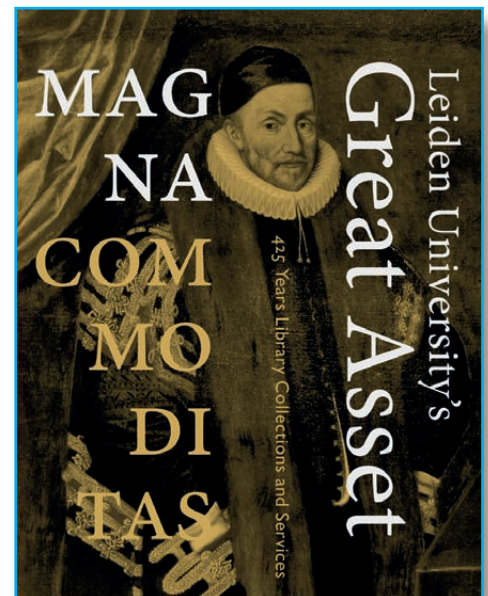
Nederlandse bibliotheken zijn te bescheiden. Ze spelen een belangrijke rol in de Nederlandse maatschappij, maar scheppen daar nauwelijks over op, vindt Jos Damen. De onlangs verschenen boeken over de geschiedenis van de universiteitsbibliotheken in Groningen en Leiden maken dat enigszins goed.

Door: Jos Damen

Alex C. Klugkist en Sybren Sybrandy:
Van knekelhuis tot kloppend hart.
 Geschiedenis van de Bibliotheek van de
 Rijksuniversiteit Groningen 1615 tot heden
 | Barkhuis & Universiteitsbibliotheek Groningen | 2012 | ISBN 9789491431180
 | € 24,95 | Waardering: ●●●●○

Christiane Berkvens-Stevelinck: *Magna Commoditas. Leiden University's Great Asset. 425 Years Library Collections and Services* | Leiden University Press | 2012 | ISBN 9789087281656 | € 69,95 | Waardering: ●●●●○

respectievelijk 250 (Groningse) en 300 (Leidse) pagina's staan boordevol met kleurige afbeeldingen van prachtboeken en prenten. Het hoge salontafelgehalte komt tot uitdrukking in het kloeke formaat en in het gewicht van de boeken: Leiden weegt 1,3 kilo, Groningen is met 1,6 kilo net wat zwaarder.

Gelijke opzet

De inhoudelijke opzet is verrassend gelijk: een bibliotheekgeschiedenis (collecties, gebouwen en bibliothecarissen) wordt in beide gevallen uitgebreid tot een cultuurgeschiedenis, met verhalen over handschriften, drukken en digitale boeken, over de opkomst van tijdschriften

De geschiedenis van Nederlandse bibliotheken als belangrijk onderdeel van cultuuroverdracht en kennisdeling is onderbelicht. Jammer, want over bibliotheken als die in Amsterdam, Delft, Nijmegen en Utrecht zijn interessante boeken te schrijven. Zeker, over de UB Utrecht verscheen 25 jaar geleden een eerste deel van een geschiedenis (tot 1936!). En over de Universiteitsbibliotheek Amsterdam is 20 jaar geleden ook een boekje geschreven. De Koninklijke Bibliotheek in Den Haag kreeg 15 jaar geleden een huldeboek, van de hand van het echtpaar M. Meijer en P.W. Klein, eminente historici.

Maar verder blijft het boekenplankje leeg. De geschiedenis van openbare bibliotheken in Nederland heeft in Paul Schneiders een goed pleitbezorger, bijvoorbeeld met zijn dikke boek *Nederlandse bibliotheekgeschiedenis* uit 1997. Er verschenen in de afgelopen jaren verder aardige werkjes van anderen, onder meer over de bibliotheken in Sneek, Alkmaar, Arnhem en Waalwijk, maar er zijn voldoende onderwerpen en bibliotheken onderbelicht: Amsterdam, Rotterdam, Thysiana Leiden.

UB Leiden én Groningen

Er is veel moois mogelijk. Dat ma-

ken twee boeken duidelijk die onlangs bijna tegelijkertijd verschenen. Allebei beschrijven ze de geschiedenis van een van de twee oudste nog bestaande universiteitsbibliotheken in Nederland: Leiden en Groningen. Tussen de twee uitgaven bestaan eigenlijk maar twee verschillen: de prijs en de taal. Het Leidse boek is in het Engels en kost 70 euro, de Groninger, in het Nederlands, slechts 25 euro. De overeenkomsten tussen de boeken zijn talrijk. Beide beschrijven ongeveer 400 jaar bibliotheekgeschiedenis, chronologisch verteld en doorschoten met vele voorbeelden van bijzondere collecties. De

in de zeventiende eeuw (en over andere gestolde wetenschapsvormen), over schenkingen, oorlog en diefstal. Heel soms gaat het gelukkig ook over miskopen, homoseksualiteit, romantici en losbandigheid. In beide boeken krijgen de speciale collecties ruim baan. Voor Groningen betekent dat bijvoorbeeld aandacht voor de oudste oud-Friese tekst, het Maerlant-handschrift, een bijbel van Luther, Scandinavica, Hispanica en de collectie rond De Ploeg. Leiden heeft bijna te veel om op te noemen: grote Oosterse collecties, de Aratea, archieven van geleerden als Jan Oort en Huizinga, fotocollecties...

